

Міністерство охорони здоров'я України
Харківський національний медичний університет

**«ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ:
ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ»**

LIV навчально-методична конференція ХНМУ

17 березня 2021 року
м. Харків

Харків
ХНМУ
2021

УДК 378.147.018:004:378.6:61(477.54-25) ХНМУ(06)

Затверджено Вченою Радою ХНМУ.
Протокол № 5 від 22.04.2021 р.

Редакційна колегія:

Марковський В.Д., Фоміна Л.В., Краснікова С.О., Логвінова Ж.І.

Інноваційні технології навчання: досвід впровадження та перспективи розвитку: матеріали LIV навчально-методичної конференції ХНМУ (Харків, 17 березня 2021 р.) / Міністерство охорони здоров'я України, Харк. нац. мед. ун-т. – Харків : ХНМУ, 2021. – Вип. 11. – 154 с.

Матеріали, наведені у збірнику, освітлюють інноваційні технології навчання, які підвищують мотивацію студентів, сприяють активізації навчального процесу та покращенню якості освіти.

Збірник розрахований на викладачів вищих медичних закладів.

УДК 378.147.018:004:378.6:61(477.54-25) ХНМУ(06)

Харківський національний
медичний університет, 2021

Марковська І. В., Соколова І. І.
**ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ УМІНЬ
У МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ
"ТЕРАПЕВТИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ" НА ОСНОВІ
ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ МОДЕЛЕЙ ЗМІСТУ НАВЧАННЯ**

Основною метою державної політики в галузі освіти є створення умов для розвитку особистості й творчої самореалізації кожного громадянина України, оновлення змісту освіти відповідно до демократичних цінностей, науково-технічних досягнень, організація якісної підготовки висококваліфікованих фахівців, затребуваних як на вітчизняному, так і світовому ринках праці. Це зумовлює необхідність озброєння фахівців комплексом професійних умінь для реалізації їхньої виробничої діяльності, що є одним із пріоритетних завдань вищої освіти.

Це розкриває нормативну значущість професійної компетентності, яка ґрунтується на сукупності вмінь, визначених у державних стандартах тієї або іншої професії, що, своєю чергою, дозволяє окреслити професійне поле діяльності будь-якого фахівця в сучасних умовах його самореалізації.

Зміна зовнішніх умов, що супроводжують професійне самовираження особистості, приводить до становлення іншого, ніж у попередні роки, професійного мислення й нової позиції, спрямованості їхньої реалізації, що, в остаточному підсумку, позначається на структурі та змісті підготовки фахівців у вищих навчальних закладах, зокрема майбутніх лікарів.

Проблема формування професійних умінь багатоаспектна. Ці питання досліджуються при підготовці лікарів узагалі [1], при розв'язанні медичних ситуаційних завдань зокрема [2, 3]. У колі уваги науковців знаходяться й окремі аспекти формування професійних умінь у майбутніх лікарів [4, 5]. Але поза увагою залишаються підходи щодо їхнього формування при розв'язанні медичних завдань на основі застосування інтерактивних технологій.

Аналіз існуючої системи навчання дисципліни «Терапевтична стоматологія» виявив недостатній рівень застосування інтерактивних технологій у навчальному процесі. Поглиблений аналіз результатів підготовки майбутніх лікарів показав, що це негативно відображається на рівні сформованості їхніх професійних умінь. У зв'язку з цим виникають суперечності між вимогами сучасного ринку праці до рівня професійних умінь майбутніх лікарів та недостатнім рівнем їхньої сформованості при вивченні дисципліни "Терапевтична стоматологія".

Необхідність вирішення цих протиріч і обумовлює необхідність розроблення методики формування професійних умінь у майбутніх лікарів при вивченні дисципліни "Терапевтична стоматологія" на основі використання інтерактивних технологій та інформаційних моделей змісту навчання.

Завдання:

1. Проаналізувати стан формування професійних умінь у майбутніх лікарів при вивченні дисципліни "Терапевтична стоматологія" у ХНМУ.

2. Розробити методику формування професійних умінь у майбутніх лікарів при вивченні дисципліни "Терапевтична стоматологія" за умов застосування в процесі відповідної методики, розробленої на основі використання інтерактивних технологій та інформаційних моделей змісту навчання.

Результати. Для досягнення мети, на основі аналізу літературних джерел виокремлено сукупність загальнодидактичних принципів навчання як основи розроблення методики формування професійних умінь при вивченні дисципліни «Терапевтична стоматологія». До таких принципів віднесено:

- принцип науковості в навчанні;
- принцип системності та послідовності в навчанні;
- принцип свідомості й активності в навчанні;
- принцип індивідуального підходу в навчанні;
- принцип міцності знань, навичок та умінь;
- принцип зв'язку навчання з життям, практикою;
- принцип наочності в навчанні.

Аналіз стану формування професійних умінь у майбутніх лікарів в процесі вивчення дисципліни «Терапевтична стоматологія» виявив основні проблеми, які мають місце у формуванні цих умінь у студентів Харківського національного медичного університету, а саме використання лише традиційних методів навчання, що в сучасних умовах не дозволяє студентам опанувати теоретичні знання в повному обсязі та сформувати професійні вміння на високих рівнях.

Саме тому гострою є необхідність на практиці інтегрувати методи різних груп, утворюючи неординарні (універсальні) методи навчання, які забезпечують оптимальні шляхи досягнення навчальної мети.

Крім традиційних, у практиці педагогіки вищої школи за останні двадцять років великого розповсюдження та застосування набули й інші методи навчання, які ми називаємо нетрадиційними. Серед них на певну увагу заслуговують так звані "активні" методи навчання. Особливістю їх є спонукання студента та викладача до активності, обов'язкової взаємодії в процесі навчання студентів між

собою. Методи активного навчання використовуються для тренування й розвитку творчого мислення студентів, формування в них відповідних практичних умінь і навичок. Вони стимулюють і підвищують інтерес до занять, активізують та загострюють сприймання навчального матеріалу.

До інтерактивних технологій, що доцільно реалізувати при формуванні професійних умінь у майбутніх лікарів, належать: мозковий штурм, коло ідей, мікрофон.

Серед інформаційних моделей змісту навчання, що доцільно використовувати при формуванні професійних умінь у майбутніх лікарів, виокремлюють: графологічні структури; тактичні алгоритми реалізації професійної діяльності; діагностичні алгоритми реалізації професійної діяльності.

Висновки: значущість професійних умінь для майбутнього лікаря як основи його професійної компетентності обумовлює проблему, яка полягає у необхідності підвищення рівня сформованості професійних умінь у процесі професійної підготовки майбутніх лікарів.

Формування професійних умінь у процесі підготовки майбутніх лікарів здійснюється на основі сучасних технологій навчання, одними з яких є інтерактивні технології як такі, що передбачають спеціальну форму організації пізнавальної та комунікативної діяльності, у якій студенти виявляються залученими в процес пізнання, мають можливість розуміти й рефлексувати щодо їхніх знань і думок. Формами реалізації інтерактивних технологій у процесі підготовки майбутніх лікарів є мозковий штурм, коло ідей, мікрофон, незакінчені речення тощо.

Література

1. Акімова Н.С., Безпалова О.О. Діалог як метод інтерактивної взаємодії викладача та студентів у процесі навчання / Н.С.Акімова // VIII Всеукр. наук.-метод. конф., 23 вересня 2010 р. – Х.: ХДУХТ, 2010. – 12 с.
2. Енциклопедія освіти /Акад. пед. наук України / Гол. ред. В.Г.Кремень. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
3. Касярум К.В. Формування комунікативної компетенції майбутніх викладачів вищої школи / К.В. Касярум // Збірник наукових праць. Частина 1, 2011. – С. 99–105.
4. Коваленко О.Е. Методика професійного навчання: Підруч. для студ. вищ. навч. закл. – Х.: Вид-во НУА, 2005. – 360 с.
5. Максимчук Л.В., Романишина Л.М. Педагогічні умови застосування інтерактивних технологій у підготовці майбутніх економістів-міжнародників / Л.В.Максимчук // Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. – 2012 - № 1. – С. 23–29.

<i>Маракушин Д. І., Сирова Г. О., Чаленко Н. М.</i> АДАПТАЦІЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ 1-ГО КУРСУ ХНМУ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	94
<i>Маракушин Д. І., Чернобай Л. В., Кармазіна І. С., Сокол О. М.</i> ЩОДО ПИТАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ВЕБІНАРІВ У ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ	105
<i>Марковська І. В., Соколова І. І.</i> ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ УМІНЬ У МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ "ТЕРАПЕВТИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ" НА ОСНОВІ ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ МОДЕЛЕЙ ЗМІСТУ НАВЧАННЯ.....	109
<i>Мішина М. М., Попова Н. Г.,</i> <i>Мозгова Ю. А., Марченко І. А., Дубовик О. С.</i> ДОСВІД ПРОВЕДЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «МІКРОБІОЛОГІЯ, ВІРУСОЛОГІЯ ТА ІМУНОЛОГІЯ» СТУДЕНТАМ , VI ТА VII ФАКУЛЬТЕТІВ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВОГО ІНСТИТУТУ З ПІДГОТОВКИ ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН ХНМУ	112
<i>Огнєв В. А., Усенко С. Г.</i> ЗАСТОСУВАННЯ НОВІТНІХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ COVID-19.....	116
<i>Оспанова Т. С., Бездітко Т. В.,</i> <i>Єрмоменко Г. В., Трифонова Н. С., Піонова О. М.</i> НАВЧАННЯ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК З ВИКОРИСТАННЯМ ТЕХНОЛОГІЙ ОНЛАЙН-ОСВІТИ	118
<i>Панченко Г. Ю., Железнякова Н. М., Карпенко І. І., Зайченко О. Є.,</i> <i>Просолєнко К. О., Кліменко М. І., Фролова-Романюк Є. Ю.</i> ТЬЮТОРСТВО ЯК ФОРМА НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ШКОЛИ.....	121
<i>Попова Т. М., Наконечна О. А.</i> ЗВОРОТНИЙ ЗВ'ЯЗОК ЗІ СТУДЕНТАМИ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ З БІОЛОГІЧНОЇ ХІМІЇ	123
<i>Попова Л. Д., Наконечна О. А., Стеценко С. О., Васильєва І. М.</i> ПРОБЛЕМИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ БІОЛОГІЧНОЇ ХІМІЇ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	125
<i>Рождєственська А. О., Железнякова Н. М., Наливайко Н. А.</i> НЕТИКЕТ: УМОВИ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ КУЛЬТУРИ СПІЛКУВАННЯ МІЖ УЧАСНИКАМИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	128
<i>Садовниченко Ю. О., М'ясоєдов В. В., Пастухова Н. Л.</i> ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ: МЕДИЧНА БІОЛОГІЯ	132

Формат А5. Цифровий друк. Ум. друк. арк 9,7.
Зам. № 21-34163.

Редакційно-видавничий відділ
ХНМУ, пр. Науки, 4, м. Харків, 61022
izdatknmurio@gmail.com

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавництв, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції серії ДК № 3242 від 18.07.2008 р.